

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

دسترسی به عروق همودیالیز (کاتتر)

همکار محترم پرستاری بیمارستان با توجه به دستورالعمل جامع خودمراقبتی و آموزش بیمار، الزامی است آموزش بیمار حین بستری و ترخیص **دسترسی به عروق همودیالیز (کاتتر)** طبق این دستورالعمل و حداقل محتوای زیر انجام گیرد

❖ اقدامات قبل از عمل

- ✓ شب قبل از عمل استحمام کنید و موهای ناحیه جراحی را کامل پاک کنید. این کار باعث کاهش احتمال عفونت می شود.
- ✓ در صورتی که بیماری خاصی دارید و تحت درمان هستید، به پزشک و پرستار خود اطلاع دهید، زیرا ممکن است نیاز باشد داروهای شما قطع و داروهای جدید جایگزین شود.
- ✓ روز عمل کلیه اشیاء فلزی از جمله زیور آلات، گیره سر، لنز و اعضاء مصنوعی خود را خارج کنید و سپس لباس اتاق عمل خود را بپوشید.
- ✓ بی حرکتی پس از عمل می تواند باعث رکود خون در پاها و افزایش احتمال عفونت ریه ها گردد، لذا ورزش های تنفسی و چرخش پا را که به شما آموزش داده می شود بلافاصله پس از عمل انجام دهید.
- ✓ آزمایش خون، رادیوگرافی ها و دیگر آزمایش های تشخیصی قبل از عمل انجام می شود.
- ✓ ممکن است جهت جلوگیری و کنترل عفونت آنتی بیوتیک قبل از عمل تزریق شود.
- ✓ ۴ الی ۵ ساعت قبل از عمل از خوردن و آشامیدن خودداری کنید.

❖ محل گذاشتن کاتتر

- ✓ کاتترها در یک ورید یا سیاهرگ بزرگ در ناحیه گردن قرار داده می شوند؛ اما گاهی اوقات در قسمت بالایی قفسه سینه نیز گذاشته می شوند.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

- ✓ تا زمانی که پزشک دستور نداده است، غذا و مایعات نخورید.

❖ فعالیت

- ✓ برای خروج از بستر، ابتدا مدتی در لبه تخت نشسته و پاها را آویزان نمایید، در صورت نداشتن سرگیجه، تاری دید و ... با کمک تیم مراقبتی راه بروید.

❖ مراقبت

- ✓ در صورت داشتن درد، به پرستار اطلاع داده تا طبق تجویز پزشک اقدامات لازم جهت تسکین درد شما را انجام دهد.
- ✓ در صورت مشاهده خونریزی در محل عمل پرستار را مطلع کنید.
- ✓ اگر اطراف محل کاتتر، زخم، تورم، قرمزی یا گرمی مشاهده شد به پرستار خود اطلاع دهید.
- ✓ ممکن است گذاشتن کاتتر با بی حسی موضعی انجام شود، در صورت نداشتن حس در ناحیه گردن یا قفسه سینه نگران نشوید زیرا به مرور زمان بهتر خواهد شد.
- ✓ از تکان دادن شدید گردن و یا خم کردن گردن به سمت محل قرار دادن کاتتر خودداری کنید.

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین ترخیص

دسترسی به عروق همودیالیز (کاتتر)

❖ رژیم غذایی و تغذیه

- ✓ به میزان مصرف مایعات توجه کنید؛ مایعات مصرفی شما محدود می‌باشد.
- ✓ برای کاهش تشنگی از یخ خرد شده، میوه یخ زده و آب‌نبات ترش استفاده کنید.
- ✓ از لیوان های کوچک درجه بندی شده استفاده کنید.
- ✓ از مواد غذایی شور و دارای سدیم بالا مانند چیپس، پفک، سوسیس و کالباس، زیتون، خیار شور، سس ها، رب های آماده، ماهی شورودودی، چوب شور، آب گوشت و سبزیجات آماده استفاده نکنید.
- ✓ مصرف سیب زمینی، رب، نخود فرنگی، انواع کلم و گل کلم، اسفناج، کدو حلوایی، کرفس پخته، سیروموسیر، موز، خردل، پرتقال، آلو، خرما، آجیل و خشکبار، انبه، کیوی، شلیل، گرمک و خربزه، گلابی تازه، انجیر، روغن زیتون را محدود کنید.
- ✓ نوشابه ها، لبنیات (شیرحداکثر نصف لیوان درروز)، ماست، پنیر(حداکثر ۳۰ گرم در روز)، کشک، کاکائو و قهوه، ماهی(سفید، ساردین، تن)، احشاء بدن حیوانات، حبوبات، نان های کامل و سبوس دار را محدود کنید.

❖ فعالیت

- ✓ به اندازه کافی استراحت کنید.
- ✓ از پزشک در مورد زمان شروع ورزش سؤال کنید.

❖ مراقبت

- ✓ پانسمان کاتتر را تمیز و خشک نگه دارید.
- ✓ حمام کردن ، دوش گرفتن و شنا با کاتتر ممنوع می‌باشد.
- ✓ اطراف کاتتر را با یک گاز استریل یا پارچه خشک، تمیز کنید.
- ✓ هرگز کاتتر را به بیرون یا داخل جابجا نکنید.
- ✓ هنگامی که روی کاتتر باز است از ماسک استفاده نمایید.
- ✓ محل کاتتر را از نظر عفونت، قرمزی، تورم و درد کنترل کنید.
- ✓ در صورت مشاهده علائم عفونت مانند تب و لرز و ... به کارکنان دیالیز یا پزشک خود اطلاع دهید.
- ✓ در صورت ایجاد مشکلات تنفسی به پزشک خود مراجعه نمایید.
- ✓ پیچ انتهایی کاتتر را هرگز باز نکنید.
- ✓ قسمت سرپوش کاتتر و گیره های آن در زمانی که استفاده نمی‌شود، بسته باشد.
- ✓ به هیچ عنوان از اشیاء تیز مانند قیچی در اطراف کاتتر استفاده نشود.
- ✓ از تکان دادن شدید گردن در زمان انجام دیالیز خودداری کنید.
- ✓ در صورت مشاهده خونریزی از محل کاتتر سریع پیچ کاتتر را محکم و به پرسنل دیالیز اطلاع دهید یا به بیمارستان بروید.
- ✓ از انداختن گردنبند در صورت تعبیه کاتتر در ناحیه گردن خودداری کنید.

❖ داروها

- ✓ در صورت بروز عفونت، پزشک برای شما آنتی بیوتیک تجویز خواهد کرد بهتر است طبق دستور پزشک آن را (در ساعات معین) مصرف و دوره درمان را کامل کنید.
- ✓ اگر در راه دسترسی عروق شما لخته تشکیل شد، لازم است با داروهای خاص درمان شوید.

❖ زمان مراجعه بعدی

- ✓ در صورت مشاهده علائم زیر بلافاصله با پزشک یا پرسنل دیالیز خود تماس بگیرید، یا به اورژانس بیمارستان محل زندگی خود بروید:
- ✓ احساس تنگی نفس
- ✓ ایجاد علائمی شبیه آنفولانزا
- ✓ درجه حرارت بالای ۳۸ درجه و لرز
- ✓ احساس درد قرمزی، درد، تورم یا احساس گرمی در محل جراحی
- ✓ خونریزی از محل کاتتر